

ТӨВ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН АУДИТЫН ТАЙЛАН

ТӨРИЙН ӨМЧИТ ХУВЬЦААТ КОМПАНИ

АУДИТЫН КОД: ТӨА-2024/13/НА-СТА-ТӨА

ТӨВ АЗЗА ТӨХК-ИЙН 2023 ОНЫ САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНД ХИЙСЭН
АУДИТЫН ХУРААНГУЙ ТАЙЛАН

Зуунмод 2024 он

Аудитын газрын дарга, тэргүүлэх аудитор Ц.Хишигжаргал

Утас: 70272582 Цахим хаяг: khishigjargalts@audit.gov.mn

Аудитын менежер О.Амаржаргал

Утас: 70273463 Цахим хаяг: amarjargalo@audit.gov.mn

Аудитор Д.Бямбасүрэн

Утас: 70272287 Цахим хаяг: byambasurend@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг
дараах хаягаар авна уу. Цахим хаяг: www.open.audit.mn

Нэг. Хараат бус аудиторын дүгнэлт

ТӨВ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

41100, Төв аймаг, Зуунмод сум
Утас: 70272582, Цахим шуудан: tuv@audit.gov.mn
Цахим хаяг: www.audit.mn

2024.03.15 № 01/2023
танай _____-ны № _____-т

ТӨВ АЗЗА ТӨХК-ИЙН ЗАХИРАЛ
Д.БОЛДБААТАР ТАНАА

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, 8.4, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.8-д заасны дагуу Төв АЗЗА ТӨХК-ийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, орлогын дэлгэрэнгүй, өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгуудад аудит хийлээ.

Төв АЗЗА ТӨХК-ийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайланг Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Монгол Улсын Их Хурлын 2002 оны 16 тогтоолоор баталсан Төрийн өмчит хуулийн этгээдийн хувьцааг 2022-2023 онд биржээр олон нийтэд нээлттэй худалдах үндсэн чиглэлийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1-т “Доор дурдсан төрийн өмчит хуулийн этгээдийн 34 хүртэлх хувийн энгийн хувьцааг нэмж гарган Монголын хөрөнгийн биржээр олон нийтэд нээлттэй худалдан нээлттэй хувьцаат компани болгоно”, 4.1.19-д “Төв АЗЗА ТӨХК” гэж заасан байна.

Аудитын гол асуудал

Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газрын 2022 оны 12 дугаар сарын 19-ний өдрийн 581 дүгээр тогтоолоор 2023 оны эдийн засгийн үндсэн үзүүлэлт, зорилтот түвшин, хөрөнгө оруулалтын төлөвлөгөөг баталж, тайлант оны нийт цэвэр ашиг 43,061.9 мянган төгрөг болж, төлөвлөснөөс 745.0 мянган төгрөгөөр буюу 1,7 хувиар буурсан нь үндсэн материалын үнийн өсөлт нөлөөлсөн байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газрын 2023 оны 11 дүгээр сарын 02-ны өдрийн 28 дугаар хуралдааны “Төв авто замын арчлалт” төрийн өмчийн хувьцаат компанийн үндсэн хөрөнгөнд бүртгэлтэй хөрөнгийг орон нутгийн өмчид шилжүүлэх

G/Arkhib/Alban bichig 2024/ A4

019023162

тухай асуудлыг хэлэлцээд 32 тоот тэмдэглэлээр шийдвэрлэж, Говьсүмбэр аймгийн Засаг даргад хариуцуулж, шилжүүлэхдээ Төлөөлөн удирдах зөвлөлөөс өмч шилжүүлэх зөвшөөрөлгүй, өмч хамгаалах байнгын комиссын хурлын протокол, дүгнэлтгүй, өмч эзэмшигч байгууллагын зөвшөөрлийг авсан албан бичиг тоот байхгүй, хөрөнгийг хүлээлцсэн акт үйлдээгүй байна.

Удирдлага болон Засаглах эрх бүхий этгээдийн санхүүгийн тайланд хүлээх үүрэг, хариуцлага

Удирдлага нь санхүүгийн тайланг Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ц.ХИШИГЖАРГАЛ

Хоёр. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

/ төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	432,284,105.28	709,832,716.47
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	153,679,887.72	385,391,661.66
31200	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	153,679,887.72	385,391,661.66
31210	Төгрөг	153,679,887.72	385,391,661.66
31213	Арилжааны банк дахь харилцах	153,679,887.72	385,391,661.66
33	АВЛАГА	135,792,704.72	8,776,175.45
33402	Татвар, НДШ-ын авлага /ТӨҮГ/	23,410,193.32	7,660,259.45
33500	Бусад авлага	112,382,511.40	1,115,916.00
33510	Байгууллагаас авах авлага	112,382,511.40	1,115,916.00
34	УРЬДЧИЛГАА	7,757,919.95	0
34600	Урьдчилж гарсан зардал	7,757,919.95	0
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	135,053,592.89	315,664,879.36
35200	Дуусаагүй үйлдвэрлэл	0	180,531,010.76
35300	Бэлэн бүтээгдэхүүн	64,077,571.31	71,362,025.96
35400	Хангамжийн материал	70,976,021.58	63,771,842.64
35470	Бусад хангамжийн материал	70,976,021.58	63,771,842.64
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	1,903,532,905.47	1,990,757,390.08
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	1,903,532,905.47	1,990,757,390.08
39200	Биет хөрөнгө	1,346,619,905.47	1,433,844,390.08
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	550,907,687.60	550,907,687.60
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-87,762,949.25	-103,615,542.50
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	1,772,509,031.54	2,058,647,966.27
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-903,527,098.72	-1,077,170,662.58
39205	Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)	118,717,263.09	118,717,263.09
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-111,879,687.34	-114,236,664.60
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	20,813,200.01	20,813,200.01
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-14,134,708.00	-20,800,708.01
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	6,699,854.30	6,699,854.30
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-5,722,687.76	-6,118,003.50
39300	Биет бус хөрөнгө	556,913,000.00	556,913,000.00
39301	Програм хангамж	1,705,005.22	1,705,005.22
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-1,705,005.22	-1,705,005.22
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	556,913,000.00	556,913,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	2,335,817,010.75	2,700,590,106.55
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	2,522,003.50	36,488,211.74
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	2,522,003.50	36,488,211.74
41300	Өглөг	2,522,003.50	36,488,211.74
41360	Бусад өглөг	2,522,003.50	36,488,211.74
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	0	32,617,014.60
41363	Татварын өглөг /ТӨҮГ/	2,522,003.50	3,871,197.14
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	2,333,295,007.25	2,664,101,894.81
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	2,333,295,007.25	2,664,101,894.81
51101	Өмч /төрийн/ /ТӨҮГ/	1,739,966,254.54	2,027,711,210.27
51106	Эздийн өмчийн бусад хэсэг /ТӨҮГ/	556,913,000.00	556,913,000.00
51200	Хуримтлагдсан үр дүн	-722,759,628.61	-679,697,696.78
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	-770,578,160.38	-722,759,628.60
51220	Тайлант үеийн үр дүн	47,818,531.77	43,061,931.83
51230	Давхардсан гүйлгээг цэвэрлэх данс	0	-0.01
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	759,175,381.32	759,175,381.32
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	2,335,817,010.75	2,700,590,106.55

2.2 Аудит хийсэн орлогын дэлгэрэнгүй тайлан

/ төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	258,205,541.86	367,256,660.93
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	258,205,541.86	367,256,660.93
120	Нийтлэг татварын бус орлого	258,205,541.86	367,256,660.93
120005	Түрээсийн орлого	24,600,000.00	20,500,000.00
120010	Борлуулалтын орлого (Цэвэр) /ТӨҮГ/	3,337,362,816.46	4,302,045,118.09
120011	Борлуулалтын өртөг /ТӨҮГ/	3,103,757,274.60	3,955,288,457.16
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	210,387,010.09	324,194,729.10
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	210,387,010.09	324,194,729.10
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	210,387,010.09	324,194,729.10
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	210,387,010.09	324,194,729.10
210811	Ерөнхий ба удирдлагын зардал /ТӨҮГ/	204,881,539.89	318,887,273.13
210812	Санхүүгийн зардал /ТӨҮГ/	192,300.00	522,796.88
210814	Орлогын татварын зардал /ТӨҮГ/	5,313,170.20	4,784,659.09
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)	47,818,531.77	43,061,931.83
VI	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)	47,818,531.77	43,061,931.83

2.3 Аудит хийсэн өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

/ төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
1	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,450,462,171.16	759,175,381.32	-753,428,160.37	1,456,209,392.11
2	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0	0	-0.01	-0.01
3	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	1,450,462,171.16	759,175,381.32	-753,428,160.38	1,456,209,392.10
4	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт	0	0	0	0
5	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт бууралт	0	0	0	0
6	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	0	0	0	0
7	Өмчид гарсан өөрчилөлт	846,417,083.38	0	0	846,417,083.38
8	Зарласан ногдол ашиг	0	0	-17,150,000.00	-17,150,000.00
9	Тайлант үеийн үр дүн	0	0	47,818,531.77	47,818,531.77
10	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	2,296,879,254.54	759,175,381.32	-722,759,628.61	2,333,295,007.25
11	2023 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	2,296,879,254.54	759,175,381.32	-722,759,628.61	2,333,295,007.25
12	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0	0	0	0
13	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	2,296,879,254.54	759,175,381.32	-722,759,628.61	2,333,295,007.25
14	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт	0	0	0	0
15	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт бууралт	0	0	0	0
16	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	0	0	0	0
17	Өмчид гарсан өөрчилөлт	287,744,955.73	0	0	287,744,955.73
18	Зарласан ногдол ашиг	0	0	0	0
19	Тайлант үеийн үр дүн	0	0	43,061,931.83	43,061,931.83
20	2023 оны 12-р сарын 30-наарх үлдэгдэл	2,584,624,210.27	759,175,381.32	-679,697,696.78	2,664,101,894.81

2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

/ төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	3,821,525,468.60	4,887,633,434.38
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	3,821,525,468.60	4,887,633,434.38
120	Нийтлэг татварын бус орлого	3,821,525,468.60	4,887,633,434.38
120009	Бусад орлого	115,166,611.60	164,585,364.58
120013	Бараа борлуулсан, үйлчилгээ үзүүлсний орлого /ТӨҮГ/	3,706,358,857.00	4,723,048,069.80
II	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	3,561,945,546.06	4,610,521,660.44
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	3,561,945,546.06	4,610,521,660.44
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	3,561,945,546.06	4,610,521,660.44
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	571,834,304.10	653,510,483.49
210106	Ажилагчдад төлсөн /ТӨҮГ/	571,834,304.10	653,510,483.49
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	192,481,612.37	185,176,689.17
210206	Нийгмийн даатгалын байгууллагад төлсөн /ТӨҮГ/	192,481,612.37	185,176,689.17
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	74,879,480.12	39,377,398.55
210305	Ашиглалтын зардалд төлсөн /ТӨҮГ/	74,879,480.12	39,377,398.55
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	2,204,116,412.15	3,052,102,397.11
210409	Түлш шатахуун, тээврийн хөлс, сэлбэг хэрэгсэлд төлсөн мөнгө /ТӨҮГ/	713,706,911.97	1,042,739,156.70
210410	Бараа материал худалдан авахад төлсөн /ТӨҮГ/	1,490,409,500.18	2,009,363,240.41
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	518,633,737.32	680,354,692.12
210816	Татварын байгууллагад төлсөн /ТӨҮГ/	270,812,260.32	208,691,295.29
210817	Даатгалын байгууллагад төлсөн /ТӨҮГ/	3,982,578.00	3,424,312.00
210818	Бусад мөнгөн зарлага /ТӨҮГ/	243,838,899.00	468,239,084.83
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)	259,579,922.54	277,111,773.94
IV	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (IV)	0	1,600,000.00
140001	Үндсэн хөрөнгө борлуулсны орлого	0	1,600,000.00
V	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)	116,782,400.00	47,000,000.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	116,782,400.00	47,000,000.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	116,782,400.00	47,000,000.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	107,774,909.10	0
225101	Үндсэн хөрөнгө олж эзэмшихэд төлсөн /ТӨҮГ/	9,007,490.90	47,000,000.00
VI	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)	-116,782,400.00	-45,400,000.00
VII	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ДҮН	-17,150,000.00	0
25	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДАЛ	17,150,000.00	0
250005	Төлсөн ногдол ашиг	17,150,000.00	0
VIII	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)	125,647,522.54	231,711,773.94
101	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	28,032,365.18	153,679,887.72
20	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	153,679,887.72	385,391,661.66

2.5 Эдийн засгийн үзүүлэлт, зорилтот түвшний гүйцэтгэл

/төгрөгөөр/

д/д	Эдийн засгийн үндсэн үзүүлэлт	Х/н	2022 оны гүйцэтгэл	2023 оны		Харьцуулалт	
				Төлөвлөгөө	ХБГүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь
1	Бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлт	м.төг	3,337,362.81	3,020,248.14	4,302,045.12	(1,281,796.98)	142.44
	Улсын чанартай ЗЗА ажил	м.төг	2,570,289.45	2,436,202.88	1,880,954.63	555,248.25	77.21
	Орон нутгийн чанартай ЗЗА ажил	м.төг	767,073.36	584,045.26	2,421,090.49	(1,837,045.23)	414.54
2	Нийт орлого	м.төг	3,361,962.81	3,044,848.14	4,322,545.12	(1,277,696.98)	141.96
	Түрээсийн орлого	м.төг	24,600.00	24,600.00	20,500.00	4,100.00	83.33
3	Нийт зардал	м.төг	3,308,831.11	2,996,173.73	4,274,698.53	(1,278,524.80)	142.67
	Үүнээс: Удирдлагын зардал	м.төг	204,881.54	375,032.95	318,887.27	56,145.68	85.03
4	Татварын өмнөх ашиг /алдагдал/	м.төг	53,131.70	48,674.41	47,846.59	827.82	98.30
5	Цэвэр ашиг /алдагдал/	м.төг	47,818.53	43,806.97	43,061.93	745.04	98.30
6	Төсвийн төлбөрт нийт дүн	м.төг	466,078.28	533,648.43	394,708.83	138,939.60	73.96
	Орлогын татвар	м.төг	8,061.27	4,867.00	1,981.08	2,885.92	40.70
	НӨАТ	м.төг	190,822.31	276,804.38	135,657.49	141,146.89	49.01
	Газрын төлбөр	м.төг	2,041.84	2,300.00	2,500.55	(200.55)	108.72
	Хувь хүний орлогын албан татвар	м.төг	68,745.20	89,745.20	63,124.69	26,620.51	70.34
	Үл хөдлөх хөрөнгийн татвар	м.төг	2,288.08	5,751.25	3,919.35	1,831.90	68.15
	НДШ	м.төг	191,768.88	151,613.15	185,709.99	(34,096.84)	122.49
	Тээврийн хэрэгслийн татвар, бусад татвар	м.төг	2,350.70	2,567.45	1,815.68	751.77	70.72
7	Төрийн өмчийн ноогдол ашиг	м.төг	17,150.00	20,583.36	-	20,583.36	-
8	Нийт ажиллагсдын тоо	Хүн	34.00	61.00	49.00	12.00	80.33
9	Нийт цалингийн сан	м.төг	695,512.86	1,049,607.95	712,944.55	336,663.40	67.92
10	Нэг ажиллагчийн дундаж цалин	м.төг	1,704.69	1,410.76	1,984.96	(574.20)	140.70
11	Борлуулалтын нэг төгрөгт ногдох зардал	төг	1.0	1.0	0.989	(0.00)	100
12	Хөрөнгө оруулалт	м.төг	107,774.91	90,000.00	42,727.27	47,272.73	47.47
13	Нийт авлага	м.төг	135,792.7	110,325.59	8,776.15	101,549.44	7.95
	Үүнээс: найдваргүй	м.төг	-	-	-	-	-
14	Нийт өглөг	м.төг	2,522.00	185,414.34	36,488.21	148,926.13	19.68
	Үүнээс: Богино хугацаат өр төлбөр	м.төг	-	185,414.34	36,488.21	148,926.13	19.68
	Урт хугацаат өр төлбөр	м.төг	-	-	-	-	-

Гурав. Аудитын илрүүлэлт:

Аудитаар нийт 102,492.3 мянган төгрөгийн зөрчил¹ илэрснээс, 66,004.1 мянган төгрөгийн 1 албан шаардлага хүргүүлж, 36,488.2 мянган төгрөгийн 3 зөвлөмж өгсөн.

3.1 Албан шаардлага

1.Төв АЗЗА ТӨХК-ийн үндсэн хөрөнгөнд бүртгэлтэй 66,004.1 мянган төгрөгийн балансын үнэтэй Говьсүмбэр аймагт байрлах 5 давхар 15 айлын орон сууцыг Говьсүмбэр аймгийн ОНӨГ-т шилжүүлэхэд УИХ-ийн шийдвэр гараагүй, өмч эзэмшигч байгууллагын Төлөөлөн удирдах зөвлөлөөс өмч шилжүүлэх зөвшөөрөлгүй, өмч хамгаалах байнгын комиссын хурлын протокол, дүгнэлтгүй, эзэмшигч байгууллагын өмч шилжүүлэх зөвшөөрөл олгосон албан бичиг байхгүй, мөн хөрөнгө хүлээлцсэн акт үйлдээгүй байна.

Энэ нь Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 30 дугаар зүйлийн 30.1-т “Төрийн өмчийн эд хөрөнгийг орон нутгийн өмч бүрдүүлэх зорилгоор үнэ төлбөргүй шилжүүлэх асуудлыг гагцхүү Улсын Их Хурал шийдвэрлэнэ”, Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газрын 271 дүгээр тогтоолын 2 дугаар зүйлийн 2.1.1-т “Компанийн хувьд Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн, шаардлагатай бол Хувьцаа эзэмшигчдийн хурлын шийдвэр, бусад төрийн өмчит хуулийн этгээдийн хувьд харьяа Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн зөвшөөрөл”; 2.1.3-т “хуулийн этгээдийн өмч хамгаалах Байнгын зөвлөлийн хурлын тэмдэглэл, дүгнэлт”, мөн тогтоолын 5 дугаар зүйлийн 5.1-д “Эрх бүхий байгууллагын шийдвэрээр болон бусад шаардлагаар төрийн өмчит хуулийн этгээд илүүдэлтэй буюу ашигладаггүй эд хөрөнгийг шилжүүлэх, бусад байгууллагын өмчлөлд байгаа эд хөрөнгийг балансаас балансад шилжүүлэн авахдаа өмч эзэмшигч байгууллагын зөвшөөрлийг авч, холбогдох баримт материалыг энэхүү журамд заасны дагуу бүрдүүлэн Төрийн өмчийн бодлого, зохицуулалтын газарт ирүүлж шийдвэрлүүлнэ”, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 18 дугаар зүйлийн 18.1-д “Нягтлан бодох бүртгэлийг удирдан зохион байгуулах үүргийг аж ахуйн нэгж, байгууллагын гүйцэтгэх удирдлага хүлээнэ” заасныг болон Санхүүгийн тайлангийн аудитын “нийцсэн бөгөөд зохистой байх” гэсэн батламж мэдэгдлийг хангаагүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан “Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох” журмын 4.2.1.11-д “хууль тогтоомж, гэрээ, хэлцэл, зөрчсөн алдаа, зөрчлийг таслан зогсоож, давтан гаргуулахгүй байх үр нөлөөтэй гэж үзсэн бусад нөхцөл байдал” гэж заасныг үндэслэн албан шаардлага өгөв.

3.2 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. Авлага,өр төлбөртэй холбоотой асуудал.

Илрүүлэлт:

¹ Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

ТӨБЗГ-ын 2022 оны 12 дугаар сарын 19-ны өдрийн 581 дүгээр тогтоолын 3-р дугаар заалтад өр, авлагыг барагдуулах талаар арга хэмжээ авч ажиллахыг үүрэг болгосон ч тайлант онд хүн амын орлогын албан татварын авлага 7,660.3 мянган төгрөг, харилцагч 3 байгууллагад 36,488.2 мянган төгрөгийн өглөгтэй гарсан байна.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 18 дугаар зүйлийн 18.1-д “Нягтлан бодох бүртгэлийг удирдан зохион байгуулах үүргийг аж ахуйн нэгж, байгууллагын гүйцэтгэх удирдлага хүлээнэ”, мөн хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2.5-д “дансны өглөг, авлага ба төлбөрийн тооцоог хянах, ажил, гүйлгээг гарахаас нь өмнө хянан, баталгаажуулах” гэж заасныг болон Санхүүгийн тайлангийн аудитын “нийцсэн бөгөөд зохистой байх” гэсэн батламж мэдэгдлийг хангаагүй байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Төрийн өмчийн бодлого, зохицуулалтын газрын 2022 оны 12 дугаар сарын 19-ны 581 дүгээр тогтоолын 3-р дугаар заалтыг хэрэгжүүлж, цаашид авлага, өр төлбөр үүсгэхгүй ажиллах.

2. Үндсэн хөрөнгө бүртгэхтэй холбоотой асуудал

Илрүүлэлт:

Төв АЗЗА ТӨХК-д ЗТХЯ-аас 2021 онд 67-21ТӨУ улсын дугаартай МАЗ БИС-310М-01 маркийн тусгай зориулалтын тээврийн хэрэгсэл, 67-41ТӨУ улсын дугаартай МАЗ 5905А2-390 маркийн хосолсон ажиллагаатай цэвэрлэгээний машин, Зам Тээврийн Хөгжлийн Төвөөс 2022 онд А-40 Хөшгийн хөндий-Улаанбаатар хурдны замтай холбогдуулан 76-31 УАК улсын дугаартай МАЗ БИС-310М-01 маркийн тусгай зориулалтын тээврийн хэрэгсэл, 91-46УАВ улсын дугаартай МАЗ 5905А2-390 маркийн хосолсон ажиллагаатай цэвэрлэгээний машин тус тус данс бүртгэлд тусгагдаагүй байна.

Энэ нь Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газрын 2019 оны 271 дүгээр тогтоолын 4 дүгээр зүйлийн 4.1.4-т “Төрийн болон орон нутгийн өмчит хуулийн этгээд улсын төсвийн хөрөнгө оруулалт, зээл, тусламж, хандиваар бий болсон хөрөнгийг үндсэн хөрөнгийн дансанд бүртгэхэд үнэ өртөг, эзэмших хуулийн этгээд нь тодорхойгүй болон маргаантай тохиолдолд Төрийн өмчийн бодлого, зохицуулалтын газарт асуудлаа тавьж шийдвэрлүүлнэ”, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 18 дугаар зүйлийн 18.1-д “Нягтлан бодох бүртгэлийг удирдан зохион байгуулах үүргийг аж ахуйн нэгж, байгууллагын гүйцэтгэх удирдлага хүлээнэ” заасныг болон Санхүүгийн тайлангийн “нийцсэн бөгөөд зохистой байх” гэсэн батламж мэдэгдлийг хангаагүй байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Хөрөнгө данс бүртгэлд тусгах асуудлыг холбогдох байгууллагаар шийдвэрлүүлэх.

3. Түрээсийн орлоготой холбоотой асуудал

Илрүүлэлт:

Төв АЗЗА ТӨХК-ийн үндсэн хөрөнгөнд бүртгэлтэй төрийн өөрийн өмчийн эд хөрөнгө болох Говьсүмбэр аймагт байгаа 5 давхар 15 айлын орон сууцын ашиглалт, хадгалалт, хамгаалалт, бүрэн бүтэн байдлыг Говьсүмбэр аймгийн Орон нутгийн өмчийн

газарт хүлээлгэн өгсөн акт байхгүй байхад иргэдэд түрээслэн, түрээсийн төлбөрийг Гс.түрээсийн орлого 100220000953 тоот дансанд төвлөрүүлэхээр гэрээг хийсэн, мөн төрийн өмчийн эд хөрөнгийн түрээсийн гэрээний үлгэрчилсэн загварыг мөрдөөгүй байна.

Энэ нь Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газрын 2020 оны “Төрийн өмчийн эд хөрөнгийн түрээсийн талаар авах зарим арга хэмжээний тухай” 50 дугаар тогтоолын 2.3-д “Түрээслэгч-түрээслүүлэгчийн хооронд байгуулсан төрийн өөрийн өмчийн эд хөрөнгийн түрээсийн гэрээг батлагдсан загварын дагуу баталгаажуулах, гэрээний үүргийн биелэлтэд хяналт тавьж ажиллах”, 2.5-д “Төрийн өөрийн өмчийн эд хөрөнгийн түрээсийн гэрээг санхүүгийн жилээр байгуулж, түрээсийн төлбөрийн тооцоог түрээслүүлэгчтэй хагас жил тутам нийлж баталгаажуулах” гэж заасныг болон Санхүүгийн тайлангийн “нийцсэн бөгөөд зохистой байх” гэсэн батламж мэдэгдлийг хангаагүй байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Төрийн өөрийн өмчийн эд хөрөнгийн түрээсийн талаарх асуудлыг холбогдох байгууллагаар шийдвэрлүүлэх.

Дөрөв. Аудитаар илэрсэн буруу илэрхийллийн нэгтгэл:

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Байгууллагын нэр	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Төв АЗЗА ТӨХК	4	102,492.3			1	66,004.1	3	36,488.2
Дүн	4	102,492.3			1	66,004.1	3	36,488.2

Тав. Төсвийн захирагчийн ангиллаар аудитад хамрагдсан байдал ба санал дүгнэлтийн талаарх мэдээллийн нэгтгэл

№	Төсвийн захирагчийн ангилал	Байгууллага, нэгжийн тоо				Санал дүгнэлтийн хэлбэр			
		Аудитад хамрагдах	Үүнээс: Аудит хийсэн хэлбэр			Зөрчилгүй	Хязгаарлалттай	Сөрөг	Дүгнэлт өгөхөөс татгалзсан
			Санал дүгнэлт гаргасан	Түүвэрт хамруулсан	Аудит хийгээгүй				
A	1	2	3	4	5	7	8	9	10
1	ТБОНӨГ	1	1			1			
	НИЙТ	1	1			1			

Монгол улс, Төв аймаг, Зуунмод сум
6 дугаар баг, Төрийн захиргааны 2 байр
Утас: +976 70272582, +976 70273204
И –мэйл: tuv@audit.gov.mn, Вебсайт: www.audit.mn